

15 | PROSINEC 2021

JSEM JEDNO UCHO

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.

Cena 50 Kč

TÉMA

Netradiční záliby:
neslyšící a nedoslýchaví
lidé namístech, kde byste
je nečekali

SVAZ NESLYŠÍCÍCH
A NEDOSLYCHAVÝCH OSOB
v ČR, z. s.

Sledujte nás!

Chcete poznat životní příběhy dalších osobností Jsem jedno ucho? Příběhy najdete zde www.snn-cr.cz/JSEM-JEDNO-UCHO.

A pokud ještě nejste fanoušky naší FB stránky Jsem jedno ucho www.facebook.com/JsemJednoUcho, určitě to napravte! :-)

 /JsemJednoUcho

 /JsemJednoUcho

Přístě se těšte:

Téma:
Přepisovatelé mluvené řeči

Šestnácté číslo časopisu Jsem jedno ucho vyjde **14. 2. 2022**.

Příspěvky, prosím, posílejte na e-mail: cezova@snn-cr.cz do 14. 1. 2022.

Obsah

Úvodní slovo šéfredaktorky Veronika Cézová	4
Zamyšlení na 270 slov Miroslav Kindel	5
Osobnost Karel Sviták	6
Téma Neslyšící a nedoslýchaví lidé na místech, kde byste je nečekali	10
To jsme my! Linda Hudson	14
Zajímavosti Věděli jste, že...	16
Historické okénko Olga Ivanovna Skorochodová	17
Sociální služby by měly být dostupné všem. I neslyšícím	18
Zahraniční spolupráce SNN v ČR, z.s.	19
Mluví se o nás Jsme v médiích!	20
Svazem letem světem <i>Nová rubrika!</i>	22
BYLI JSME PŘI TOM!	
Základní organizace neslyšících Most	27
Spolek neslyšících Plzeň	28
Pražský spolek neslyšících	28
Spolek neslyšících Břeclav	28
Krajská organizace SNN v ČR Beroun	29
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje o.p.s.	29
Základní organizace nedoslýchavých Ostrava-Poruba	29
Na návštěvě ve škole Olomouc <i>Nová rubrika!</i>	30
Evropský projekt Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící v Praze	40
Uzavírání smluv v sociálních službách	41
Úspěch Kateřina Korgerová	44

ÚVODNÍ SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

Píše se 21. listopad 2021. Sedím ve školní lavici ve škole pro sluchově postižené v Olomouci. Dívám se kolem sebe. Všichni mají nachystané věci, jen já mám před sebou prázdko. Do třídy vchází učitel. A znakuje, že půjdeme na „tu“ kulturní akci a že na ni dnes vybírá peníze, ať si je žáci připraví.

„Kolik?“ znakuji na kluka sedícího vedle mě.

„Přece 500 korun,“ zdvihá oči v sloup spolužák.

„Tolik?“ zděším se.

Učitel si všimne, že nedáváme pozor a ptá se nás, co řešíme. Říkám mu, že žádné peníze s sebou ve škole nemám.

„Vždyť jsem vám to připomínal už tolikrát,“ kroutí hlavou učitel. Pak se usměje. „Zaplatím to za tebe. Ale zítra mi to pak dones, ano?“

Zítra... Co já vím, co bude zítra... Co když se zase všechno zavře? A kam že to máme jít?

A vůbec... Proč tu sedím? Je mi 33 let a jsem ve druhé třídě? Copak spolužákům ani učitelé není divné, že tam sedím?

Najednou otevřu oči... Byl to sen...

Je nedělní ráno. A sobotní večer jsem trávil tříděním fotek z reportáže z Olomouce. Poslední listopadové dny s grafickou finišujeme prosincové číslo časopisu Jsem jedno ucho, které právě držíte v ruce nebo ho čtete na svém počítači/mobilu/tabletu...

A tak není divu, že když je člověk ponořen do práce, která ho tak naplňuje, promítají se mu některé výjevy i do snů...

Do snů se nám projektují nejen radosti, ale i starosti. A v posteli po probuzení ještě dlouho trávím ten zvláštní pocit. Tu tíseň. Že se zase všechno zavře, že budeme v sociální izolaci...

Tohle byl jen sen. Ale to, že se pomalu začínají omezovat akce, to je realita. Tento úvodník vzniká 21. listopadu. A jak

víme z minulého roku, za tři týdny – 14. prosince – až vyjde tento prosincový časopis, už může být zase všechno jinak.

Že se budou nadále zpříšňovat opatření, to je jasné...

Když jsem 20. září v Karolinu během proslovu na křtu knihy Jsem jedno ucho hostům s dojetím říkala, jak jsem šťastná, že vidím tolik lidí pohromadě a že doufám, že to není (stejně jako minulý rok na křtu) na dlouhou dobu poslední hromadná akce, tajně jsem doufala, že se nebude opakovat stejný scénář.

Bohužel. Restrikce se dotýkají nás všech. A Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR kvůli zhoršující se situaci musel odložit sjezd.

Po celé republice je špatná situace také ve školách. V karanténách jsou mnohdy celé třídy (a někde i celé školy). Na besedy se tak asi ještě dlouho nepodíváme.

Ale! Na tom všem, co se děje, pojďme najít i něco pozitivního. (A přála bych si, aby slovo „pozitivní“ zase znamenalo něco hezkého, ne výsledek antigenního nebo PCR testu...)

Můžeme se na chvíli zastavit. Rozhlédnout se kolem sebe. Jak se příroda ukládá k zimnímu spánku. Jak se zpomaluje. Právě teď je ten správný čas vydechnout. Utřídit si myšlenky. Být s rodinou. Být... ■

Přeji příjemné počtení a buďte jedno ucho!

Vaše Veronika

tisková mluvčí Svazu neslyšících
a nedoslýchavých osob v ČR

text ve ZJ

text ve ZJ

ZAMYŠLENÍ NA 270 SLOV MIROSLAV KINDEL Stačí si věřit

nezapomenutelná zkušenost, díky které jsem si uvědomil, že když člověk něco chce a jde si za tím, nakonec to dokáže.

Můžeme všichni dokázat vše, co si vysníme. Každý z nás sní o něčem, co nemůže mít, ale třeba v budoucnu to přijde. Je jen na nás, jak se k tomu postavíme a jak začneme bojovat. Nejen sami se sebou, ale i s tím životem okolo nás po úspěchu či neúspěchu. Celé je to ukázka toho, že i neslyšící opravdu mohou dokázat mnoho věcí. Jsem přesvědčený, že hodně z nás toho ještě hodně dokáže. Stačí si věřit. ■

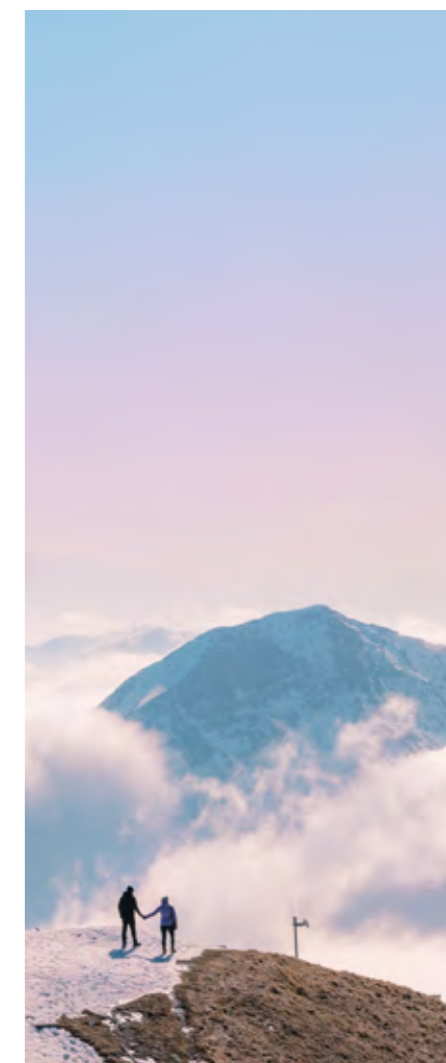
Neslyšící se mohou dostat i tam, kam si kolikrát myslí, že nemohou. I do médií. V nedávné době tam byla i jedna z našich osobností. David Buzrla vystoupil v Českém rozhlasu Ostrava, kam ho dostala autorka projektu Jsem jedno ucho Veronika Cézová.

Dovedli byste si do té doby představit, že jakýkoli neslyšící člověk bude mluvit v rádiu? Ne? Tak já už jo. A ještě před nedávnem jsem v médiích byl já s pořadem Odezřeno, který odhaloval zákulisí českého fotbalu.

Jak to vzniklo? Začínáte o tom psát. Zjišťovat, že zvládáte bavit lidi. Pak se vám ozve redakce Deníku Sport a zkusíte to. Proběhly schůzky o tom, jak ten pořad uděláme. Každý z nás si prosadil něco svého. Byly to užitečné dva tři roky, které jsem tím strávil.

Poznal jsem lidi z fotbalu i z médií. Ohromně mi to pomohlo. Dostal jsem se do sféry, o které jsem netušil, že se tam může dostat i neslyšící.

Být součástí médií bylo fajn, ale byla to také velká zodpovědnost. A ne všechno se povedlo. Ale i přes to všechno to byla

KAREL SVITÁK: JSEM PRVNÍM NESLYŠÍCÍM, KTERÝ SKOČIL SÁM S PADÁKEM

„Jsem poprvé na ZOOMu. Tak snad to všechno bude klapat,“ usmál se na mě z obrazovky neslyšící Karel Sviták.

Rozhovor jsme měli domluvený na šestou hodinu večerní, když přišel z práce domů.

„Vidíte mě? Asi jsem špatně osvětlená,“ komentovala svou tmavou obrazovku tlumočnice znakového jazyka Monika Boháčková.

Online rozhovor – vznikající v půlce listopadu v době silící pandemie koronaviru – nakonec klapl. Ale technika nás několikrát potrápila. Dokonce tak, že zatímco já jsem na ZOOMu slyšela hlas Moniky Boháčkové, ona sama měla v ruce ještě mobil, se kterým si pomocí aplikace WhatsApp volala s Karlem Svitákem...

Žatec, Praha, Plzeň

Devětatřicetiletý Karel Sviták se narodil v Žatci. Tam však nezůstal dlouho. Do

mateřské školy nastoupil v Praze. Smíchovskou mateřskou školu pro sluchově postižené však navštěvoval krátce. Po roce se s rodiči odstěhoval do Plzně, kde vychodil školku i základní školu pro sluchově postižené.

Poprvé mezi slyšící se tak dostal až na učilišti, kde se vyučil elektrotechnikem.

Když se s Karlem bavíme o tom, že studoval se slyšícími, dostáváme se i k tomu, že je v rodině jediný neslyšící. „Prarodiče, rodiče, o rok a půl mladší sestra... Ti všichni slyší. A kdy jsem si já uvědomil, že jsem jiný, že neslyším? To už ani nevím. Asi jsem to bral tak, jak to přišlo. Tím, že jsem chodil již od školky mezi neslyšící kamarády, naučil jsem se přirozeně znakový jazyk... Nebral jsem to tedy nijak tragicky, že já neslyším a moje rodina slyší...“

Karel je sice neslyšící, ale je to již pár let, co začal objevovat zvuky. Díky kochleárnímu implantátu. „Čtyři roky

zpátky jsem se nechal implantovat. Sice je to ještě krátká doba na rehabilitaci, zatím poznávám jen pár zvuků, ale věřím, že se to bude postupně zlepšovat.“

Kochleární implantát vstoupil do jeho života neplánovaně. Jako neslyšící s malými zbytky sluchu měl celý život sluchadla. „Pak jsem šel jednou k lékaři, že mám sluchadla asi rozbitá. Doktor mi ale řekl, že jsem definitivně přišel o sluch. A že jsem tedy vhodným kandidátem na implantaci.“

Do práce bych nechtěl dojíždět daleko

Když jsme si domlouvali rozhovor, Karel se omlouval, že se můžeme spojit až večer.

„To nevadí,“ odpověděla jsem mu. „Přízpůsobím se.“

Protože pracuje jako dělník ve výrobě detektorů, které jsou určeny pro potra-

vinářský průmysl, má zde pravidelnou pracovní dobu.

„Ale nestěžuji si. Naopak za pár týdnů to bude deset let, co tam jsem! Výhodou je, že pracuji kousek od domu. Bydlel jsem na mnoha místech. A jedno vím ve svém věku jistě – nechtěl bych dojíždět daleko do práce,“ vysvětluje Karel, který bydlí v Dobřanech u Plzně.

„Povinností je pracovat nahoře nejen s výškoměrem, ale také zvukoměrem. Ten upozorňuje pomocí pípání na výšku otevření. Alespoň částečně slyšet, to je při skákání s padákem nezbytné. Přes to nejede vlak. I s vysílačkou člověk musí komunikovat.“

Poprvé skočil už na učilišti

„Netradiční záliby: neslyšící a nedoslýchaví lidé na místech, kde byste je nečekali.“ Když jsem vymýšlela téma prosincového časopisu Jsem jedno ucho, měla jsem hned jasno, že na titulce musí být právě ON.

První neslyšící, který sám začal skákat s padákem...

„Skákání padákem se mi líbilo od malička... Ještě když jsem chodil na učiliště, potkal jsem tam jednoho pána – Romana Štengla, vedoucího instruktora výcvikového střediska v Plzni. A díky němu jsem v roce 2001 absolvoval

svůj první skok – s kulatým padákem OVP 68.“

Karel popisuje, že tento druh padáku – jakmile vyskočíte – se automaticky otevře.

Pak, kvůli nedostatku financí, pár let neskákal.

Svého snu – skákat s padákem – a otevřít si ho sám – se však nechtěl vzdát. Spořil, korunku ke korunce. A před dvěma lety, když uběhly dva roky od operace kochleárního implantátu, začal znovu skákat.

„Říkal jsem si, že když už mám ten implantát, mohl bych to zkusit. Musel jsem se ovšem poradit s ošetřujícím lékařem, jestli s kochleárem mohu skákat. Řekl mi, že to není problém.“

Nejenom, že znovu začal skákat a absolvoval výcvik metodou AFF, což

je intenzivní kurz volných pádů ze čtyř tisíc metrů včetně nácviku skoku ve virtuální realitě.

Na kurz s tlumočnickem

Aby se ke Karlovi dostaly všechny informace, teoretickou přípravu i praktický nácvik absolvoval za asistence tlumočnicka znakového jazyka Miroslava Hanzlíčka.

Jak konkrétně vypadal kurz? „Řešili jsme hlavně bezpečnost,“ odpovídá bez váhání Karel. „Ta je totiž nejdůležitější!“

Učil se, trénoval, stále dokola opakoval. A pravidelně také chodil do větrného tunelu do Letňan v Praze.

A pak nastal Den D... Skok z výšky čtyř tisíc metrů!

U Dlouhé Lhoty u Příbrami skočil s padákem, který si sám rozevřel! „Kontroloval jsem výškoměr, zvukoměr... A když se blížil čas, sám jsem si spustil padák. Měl jsem slzy dojetí, že se to povedlo! Já, neslyšící, jsem sám seskočil! Splnil se mi dětský sen!“

Ve výšce dvou kilometrů nad zemí si otevřel padák a pak už se jen kochal...

„Dopředu mi také řekli, kde bude fotograf, kde mám přistát... Podařilo se! A za hodinu už jsme letěli letadlem znovu vzhůru do oblak... Ten den jsem udělal rovnou tři seskoky.“

Složil padák? To neumím doteď

Během našeho rozhovoru se s Karlem dostáváme i na téma balení padáku. Umí si ho Karel po letech zabalit už sám?

„Neumím to doteď,“ směje se. „Když to skoro udělám, poslední postup se nezdaří. Vždy, než to dobalím, udělám alespoň jednu chybičku. Zatím tedy nejsem schopen si ho sám zabalit. Když skáču, mám ho udělaný od profesionála.“

Bez kochleáru a tlumočnicka by to nešlo

Karel je náležitě hrdý na to, že je prvním neslyšícím, který skočil sám s padákem. A během povídání to několikrát zopakuje.

„A kdybys neměl kochleární implantát, šlo by to také?“

„Myslím, že by to nebylo možné,“ zamyslí se Karel. „Povinností je pracovat nahoře nejen s výškoměrem, ale také zvukoměrem. Ten upozornuje pomocí pípní na výšku otevření. Alespoň částečně slyšet, to je při skákání s padákem nezbytné. Přes to nejede vlak. I s vysílačkou člověk musí komunikovat. Takže kdybych neslyšel některé pokyny či zvukový výstup, který díky kochleáru slyším, nemohl bych se vůbec takového výcviku zúčastnit.“

Neobešel by se však ani bez tlumočnicka znakového jazyka Miroslava Hanzlíčka. „Tlumočnick byl úžasný. Zvládnul mi přetlumočit spoustu terminologických oříšků. Když byla různá cizí slova, doptával se instruktora a mně to pak detailně popsal.“

Brigáda v tunelu

Přestože je skákání s padákem jeho největší zálibou, letos musel zvolnit. „Zatímco v loňském roce jsem skákal hodně, letos jsem měl zánět svalů, tak jsem skočil jen jednou – v červnu,“ říká a kontroluje při tom malý sešit, kam

si píše všechny seskoky a trénování ve větrném tunelu v Letňanech.

Mimochodem – právě do Letňan chodí často. „V tunelu mám brigádu, chodím tam řídit rychlost. Je to ovšem nefinanční brigáda,“ zdůrazňuje. Karel tam chodí vypomáhat, místo mzdy mu pak po práci umožní trénovat ve větrném tunelu.

„Je to jinak hodně drahé. Takže jsem rád, že jsme se takto mohli domluvit. A fajn je to i proto, že tam nepřicházím do kontaktu s lidmi. Oni jsou za sklem, ukazují mi třeba OK, takže k žádné bariéře v komunikaci se slyšícími ani nedochází,“ pochvaluje si Karel.

Jako Batman

Ten největší sen si už splnil. „A kdyby se mi ještě v životě povedlo, že bych se mohl stát sám instruktorem... To by bylo úžasné.“

Příští rok v říjnu má navíc velké jubileum. Co by si přál? O tom už má rok dopředu jasno. „Víš, jak někteří lidé skáčou s křídly a vypadají u toho jako pták – nebo spíš Batman? Tak to bych si přál,“ směje se Karel. ■

NETRADIČNÍ ZÁLIBY: NESLYŠÍCÍ A NEDOSLYCHAVÍ LIDÉ NA MÍSTECH, KDE BYSTE JE NEČEKALI

Daniel Kaftan: Za volantem kamionu

Narodil se v roce 1975 se ztrátou sluchu 75 procent a genetickou vadou Treacher-Collinsovým syndromem. „Nedoslychavý jsem tak byl již od narození. A situace byla o to horší, že jsem neměl vyvinuté zvukovody ani ušní boltce, takže jsem nemohl nosit klasická sluchadla,“ vypráví Daniel.

Přestože celé dětství strávil mezi slyšícími, v sedmi letech nastoupil do první třídy mezi nedoslychavé do školy v Ječné. Rok 1982 byl zásadním ještě z jednoho důvodu. Daniel dostal své první kapesní sluchadlo s kostním vedením. Na první pohled se mohlo zdát, že je Daniel konečně šťastný. Ale kapesní sluchadlo mělo i svou stinnou (a bolestivou) stránku.

„Pružina, která držela kostní vibrátor, ho zároveň silným tlakem tiskla na ušní

kost. Roky plynuly a používání kapesního sluchadla se pro mne stalo noční můrou. Celkem 32 let, v průměru 18 hodin denně, jsem používal ono kapesní sluchadlo, a to mělo za následek nepříjemné, bolestivé a místy i krvavé otlaky po celém obvodu hlavy, kterými mi pružina takřka znepříjemňovala život. Zejména v letních měsících, kdy se pod hustými vlasy má kůže potila více než kdy jindy, se pružina do hlavy doslova zařezávala.“

Už jako kluk miloval písničku od Josefa Laufera „Sbohem lásko, já jedu dál“. „Táhlo mě to za volant. Od dětství jsem snil, že i já jednou budu řídit velký nákladák a brázdit dálnice. Šel jsem si za tím, krok za krokem. Nejprve s dodávkou, pak přišla nabídka jít na větší.“ Udělal si řidičák na nákladák. A dnes už jezdí s kamionem. „Jsem svým pánem. Co si naložím, to také odvezu.“

Ivan Crnac: Za kamerou

Na pravém uchu 95, na levém 92 procent. Taková je ztráta sluchu u studenta filmové školy v Písku Ivana Crnace. „Přestože se to může zdát slyšícím možná jako neuvěřitelné, na levém uchu normálně telefonuji. Díky novým

digitálním sluchadlům je to relativně v pohodě. Nezáleží totiž jen na ztrátě sluchu v číslech, ale také o jaký druh ztráty se jedná. Každý totiž slyší jinak,“ vysvětluje Ivan. O tom, že je nedoslychavý, dlouho nevěděl.

„Ve školce to neřešili, nevěšili si toho, máma procházela v mých čtyřech letech složitým krizovým obdobím s mým otcem. Kolem mého pátého roku jí pak na ORL řekli, že jsem hluchý.“

Na základní školu nastoupil v Plzni pro sluchově postižené na Doubravce. „Ve třídě nás bylo vždy maximálně dvánáct. A tím, že učitelé věděli, že máme sluchový handicap, přizpůsobovali tomu výuku. Pamatuji si, že jen v dějepisu mluvila učitelka trochu potichu, ale pak jsme za ní došli a poprosili ji, jestli může mluvit trochu více nahlas a bylo to v pohodě. Vždycky je to o komunikaci. Občas stačí slyšícím jen trochu poodhalit náš svět a oni už pak ví, jak zareagovat.“ Z Plzně zamířil na střední školu pro sluchově postižené do Prahy na asistenta zubního technika do Radlic.

„Tento obor mi doporučila třídní učitelka. Šel tam i můj nejlepší kamarád Lukáš. A hlavně – lákala mě možnost, že budu žít na intru, trochu dál od rodiny. Bylo to dobré rozhodnutí postavit se v šestnácti na vlastní nohy.“ I když se po maturitě nedostal na FAMU, nechtěl se svého snu vzdát. V té době věděl, že nemá peníze ani na filmovou školu v Písku. Tak dělal jediné, co šlo. Ve

volném čase navštěvoval profesionální štáby... „I když mi bylo líto, že FAMU nevyšlo, snažil jsem se být blíž filmu, snažil jsem se nasávat tu atmosféru aspoň zpovzdálí.“

Mimochodem – když mluvíme o tom, jestli nemá jako nedoslychavý kameraman nevýhodu oproti slyšícím, Ivan mě rychle vyvede z míry. „Barvy, světla, stíny... Když se porovnávám se slyšícími kameramany, naopak vnímám svůj sluchový handicap jako výhodu. Více se zaměřuji na obraz než na zvuk. Nerozptyluji se...“ A díky tomu dokonce v jednom celovečerním filmu objevil – ještě během natáčení – chybu. „Byl jsem tehdy zase na ‚kukandě‘ na natáčení u jednoho známého celovečerního filmu. A v jednu chvíli jsem si všiml, že je tam něco, co tam nemá být. Tak jsem to hned oznámil. A všichni byli rádi. Tohle řeší sice skript, ale přehlédli to. Ale to se stává. Vždyť i takovému velko-filmu jako je Troja – unikl jeden ‚malý‘ detail. Hlavní hrdina Achilles je na pláži a v pozadí proletí letadlo. A přitom v té době ještě žádná nelétala...“ O své profesní dráze má Ivan jasno. Chce být filmový režisér a kameraman.

Martin Látal: Za hasičskou hadicí

Byl mu rok, když rodiče zjistili, že neslyší. „Rodičům lékaři řekli, že mám praktickou hluchotu... To, že jsem jiný, jsem si ale jako malý dlouho neuvědomoval,“ vrací se zpátky v čase devěta-

dvacetiletý Martin Látal z Prostějova. Hned po zjištění, že neslyší, dostal sluchadla. Tehdy krabičková.

Až do plnoletosti Martin trávil čas mezi neslyšícími vrstevníky. Školku absolvoval na Svatém Kopečku u Olomouce, v roce 1999 se instituce přesunula přímo do Olomouce a funguje dodnes pod názvem Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené Olomouc. Následně jeho kroky vedly do Valašského Meziříčí na střední školu pro sluchově postižené.

Teprve až na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého Olomouc na oboru Ochrana obyvatelstva a IZS (Integrovaný záchranný systém) se dostal mezi slyšící spolužáky. „Pamatuji si, jak se spolužáci z vysoké hodně zajímali o to, jak žijí neslyšící lidé.“

A Martinův životní sen? Do budoucna by chtěl dělat u Integrovaného záchranného systému. „Vím, že to nebude vůbec jednoduché. Všude je podmínkou stoprocentní zdravotní stav. Snad se to časem změní a budou moci v těchto oborech pracovat i lidé se sluchovým postižením. Tak jak je to například v Americe, Anglii či Austrálii.“

Protože se kvůli přísným pravidlům lékařských prohlídek zatím nemůže stát profesionálním hasičem, plní si sen alespoň jako dobrovolný hasič.

„Zasahoval jsem při dopravních nehodách či záplavách na Jesenicku, při lesních požárech, pomáhal jsem při kácení stromů... Pomáhal jsem také tátovi s údržbou hasičské techniky. A poskytl jsem i pomoc staršímu pánovi, který

přede mnou sjel ze silnice do příkopu. A mám za sebou i hašení požáru osobního auta s pohonem na zemní plyn na dálnici D 11 u Hradce Králové.“

David Buzrla: V lékařském plášti

Neslyšící máma, táta i mladší bratr. Že bude mít problémy se sluchem i David Buzrla, s tím rodiče počítali. „Už když jsem se narodil, zjistili mi lékaři velkou sluchovou ztrátu. V současnosti to je přes devadesát procent,“ říká student medicíny.

Doktoři nabízeli Davidovým rodičům už pár měsíců po jeho narození kochleární implantát. „Z vyprávění vím, že to bylo pro rodiče velmi těžké období. Byli pod velkým tlakem – prarodičů, lékařů i širšího okolí. Na poslední

chvíli se však rozhodli, že mě nenechají implantovat a budou mi stačit sluchadla. A za toto jejich rozhodnutí jsem jim vděčný," vypráví David, který dodává, že do implantace by šel až v případě, pokud by ohluchnul. Na sluchadlech je podle svých slov závislý už odmalička. „Nedokážu bez nich žít, jsou mými celoživotními pomocníky.“

Že chce na medicínu, to věděl už dávno. Motivoval ho k tomu jeho otec, který je jediným českým neslyšícím patologem. „Táta mě inspiroval už odmalička. Hodně se mi líbí i specializace, kterou má, ale nejraději bych se vydal cestou úrazové chirurgie či traumatologie. Mám rád adrenalinovou medicínu. Ale uvidíme, jestli to půjde vzhledem k mému sluchovému handicapu. Je mi jasné, že tyto obory jsou hodně postavené na komunikaci při krizových situacích.“

Jeho neslyšící táta studoval v době, kdy nebylo žádné centrum podpory pro studenty se specifickými potřebami. David tu podporu díky Centru Pyramida na Ostravské univerzitě má. „Mám spoustu obrazových materiálů, videí, podporu rodiny, školy. Co víc si přát...“

Irena Maixnerová: Na motorce

Ani genetika, ani nemoc. To, že se narodila Irena Maixnerová jako neslyšící, přičítali lékaři tomu, že její maminka utrpěla v osmém měsíci těhotenství těžký pád. „Celá rodina je slyšící. Mám o šest let staršího bratra a už odmalička jsem na něho znakovala. Pamatuji si, jak

ho to rozčilovalo,“ směje se šestačtyřicetiletá Irena.

Právě proto, že vyrůstala mezi slyšícími, docházelo odmalička k různým komunikačním nedorozuměním. „Například jsem jako malá automaticky znakovala – hledila jsem si břicho. Maminka si myslela, že mám hlad, a tak mi v dobré víře dala jídlo na talíř. Ale já jsem znakovala, že chci na záchod,“ vzpomíná Irena. Když se dostala do školky pro neslyšící do Holečkovy ulice v Praze 5, byla nadšená. „Konečně jsem byla mezi vrstevníky, kteří se mnou mluvili znakovým jazykem! Ve školce i škole to bylo úžasné, ani jsem se domů netěšila. Co doma? Tam byla nuda. Hrál jsem si sama, maminka mi pořád dávala nějaké omalovánky...“

Irena se vyučila ve Štefánikově ulici krejčovou. Její vysněný obor to však nebyl. „Chtěla jsem se stát letuškou. Maminka byla v šoku, když jsem jí to řekla. Povídala mi, že jsem blázen, že rozhodně nemohu se sluchovou vadou létat... Švadlenou jsem se tedy stala z donucení. Tehdy totiž nebylo moc oborů, které by mohli neslyšící studovat. V úvahu přicházela jen čalounice. Další obory – zámečnická, malíř pokojů a obuvník – byly již chlapecké obory. A dnes přitom mohou být neslyšící čímkoliv! Třeba pedagogy, vychovatelkami... To by mě bavilo nejvíce. V mateřské školce...“

Ač byste to možná do Ireny neřekli, její největší celoživotní vášní jsou motorky. „Miluji zvuk motorek. Sice ho neslyším jako slyšící, ale cítím ty úžasné vibrace...“

Chtěla se přihlásit do motoškoly, ale doktor jí nedal lékařské potvrzení, takže nemohla nastoupit. V průběhu let si však Irena našla druhého manžela, se kterým ji spojuje právě vášeň pro rychlá kola.

„Oba jsme vášniví motorkáři. Rychlá kola, to je naše,“ směje se Irena. Přestože nemá řidičák a svou motorku, jízdu si díky manželovi na jeho stroji užívá.

Věřejně také bojuje za to, aby si neslyšící mohli udělat řidičské oprávnění na motorku. „Dnes se výcvik na motorku provádí pomocí mikroportu. Žák jede na motorce, instruktor za ním v autě. Všechno se dělá přes zvukové podněty.“

V Rakousku, Německu či Polsku si ale neslyšící běžně papíry na motorky dělají. „Instruktor jede v autě předákem na motorce. A dává mu světelné pokyny. Když to tedy jde v okolních zemích, nevím, proč by to nemělo jít u nás.“

Lenka Bosáková: V nemocnici

Až do tří let nikdo netušil, že má problémy se sluchem. „Reagovala jsem třeba na bouchnutí dveří, ale s řečí jsem měla trochu problémy. Neslyšela jsem celé věty, jenom části, měla jsem takový svůj jazyk, kterému rozuměla jen máma. Postupem času se pak mamce zdálo, že nereaguji, když na mě mluví. Dětská ORL doktorka ale mamku dlouho chlácholila, že určitě nebude žádný problém. A asi se není čemu divit. I medicína byla na jiné úrovni, než je dnes,“ vrací se zpátky v čase Lenka Bosáková.

Když se ve třech letech dostala na foniatrii, lékaři zjistili, že má ztrátu sluchu 65 procent. Sluch se jí postupně zhoršoval. „A dnes mám ztrátu sluchu – v mých 25 letech – 99,8 procent.“

Jakmile dostala sluchadla, už je nechtěla sundat. „Nosila jsem je ráda.

Dokonce tak moc, že jsem s nimi chtěla i spát. Vnímala jsem, jak je úžasné, když je mám a všechno slyším. Ale moje o dva roky mladší sestra je úplný opak. Na audiometrii se dostala velmi brzo, a jakmile dostala sluchadla, pořád je někde ztrácela. Zatímco já jsem vydržela celé dětství s jedněmi sluchadly, sestra měla čtyři.“

Jako premiantka putovala automaticky na výběrové gymnázium. Sice už neměla samé jedničky jako na základní škole, ale prospívala stále skvěle. O profesi lékařky totiž Lenka snila už od dětství. Ale každý ji od toho odrazoval.

„Foniatrička, rodina, učitelé... Všichni mi říkali, že s mou sluchovou vadou to nejde. Časem jsem proto od této možnosti upustila. A najednou jsem si přečetla ten rozhovor! Pak jsem si dohledala, že i v České republice je nedoslýchavý patolog Petr Buzrla. A najednou jsem se rozplakala... A řekla jsem si, že když to zvládl on, já to zvládnout také.“

Studium medicíny je náročné. I s přepisem. „Ale jsem šťastná, že mohu studovat. Hodně mě ženou kupředu vzory – neslyšící lékaři, kteří se dokázali ve svém oboru prosadit. Celý život jsem tajně – v hloubi duše – toužila po tom pomáhat, stát se lékařkou. Moc jsem to chtěla, ale pořád jsem to v sobě potlačovala. Věřím, že se do budoucna uplatním třeba v oboru, kde tolik nebudu přicházet do kontaktu s pacienty – například na histologii. Ráda bych tedy vzkázala lidem, ať se nebojí jít za svými sny. I když se jim zdá, že nejsou k dosažení... Možná ta cesta bude těžší a delší, ale výsledek bude určitě stát za to!“

Petra Gluchová: Na přehlídkovém mole

Na první pohled mi připomíná bývalou herečku Meghan Markle, manželku prince Harryho. „Opravdu?“ diví se Petra Gluchová. „Hodně lidí mi říká, že se podobám spíše herečce Meryl Streep. Tedy ne vzhledem, ale povahou. Viděla jste film Mamma Mia? Jo? Tak přesně takovou šilenou povahu mám,“ směje se Petra, nejkrásnější neslyšící dívka Evropy roku 2017.

Že je neslyšící, si uvědomila v dětství velmi brzy. „Mám o pět let staršího neslyšícího bratra. A už jako dítě jsem viděla ten rozdíl v komunikaci. Maminka s tatínkem – oba slyšící – na mě mluvili, brácha znakoval.“

Když se narodil její bratr, rodiče byli zoufalí. „Neměli žádnou zkušenost, o světě neslyšících nevěděli vůbec nic. Navíc bydleli ve vesnici kousek od Hradce Králové, kde se jim moc relevantních informací ohledně výchovy neslyšících nedostávalo.“

Že by mohlo být i druhé dítě neslyšící, to lékaři jednoznačně vyloučili. „Mamince říkali, ať se nebojí, že já jednoznačně slyšet budu. O to horší šok ji čekal, když jsem se narodila. Celé těhotenství ji připravovali doktoři na to, že se jí narodí slyšící zdravá holčička...“

Tím, že Petra i její bratr byli neslyšící, maminka se jim věnovala celých patnáct let. „Nechodila do zaměstnání, učila nás doma mluvit, dokonce se učila i znakový jazyk. Až zpětně si uvědomuji, jak to pro ni muselo být náročné. Klobouk dolů, že měla tu trpělivost.

Jen díky mamince a logopedce dokážu mluvit a umím výborně odezírat.“

Petra je neuvěřitelně akční. V Brně pracuje v České unii neslyšících, kde organizuje přednášky a vyučuje slyšící studenty znakový jazyk, dále studuje na Masarykově univerzitě obor Sociální pedagogika a je členkou souboru Pantomima S.I. Aby toho nebylo málo, přihlásila se do Miss Deaf World.

A jako první Češka v historii soutěže získala titul Miss Deaf Europe – stala se nejkrásnější neslyšící ženou Evropy.

„Když vyhlásili mé jméno, byl to zvláštní pocit. Nikdy v celé historii soutěže se Češka vůbec neumístila. Proto ani mým cílem nebylo vyhrát. Chtěla jsem díky soutěži získat zkušenosti. Díky Miss jsem se seznámila s báječnými lidmi z různých zemí, poznala jsem rozdílné kultury a naučila jsem se velmi dobře mezinárodní znakový systém.“

Petra je krásná, a tak se ani nechce věřit, že před soutěží neměla s modelingem žádné zkušenosti. „Opravdu žádné. Chtěla jsem se přihlásit i na klasickou Miss, ale myslím, že by mě jako neslyšící nevzali.“

Do budoucna by se ráda prosadila v modelingu. „Kdyby přišla nabídka, hned bych ji přijala. Myslím, že i jako neslyšící bychom měly šanci stát se modelkami. Mám pocit, že se toho slyšící strana bojí a nechce nás oslovit. Přitom v zahraničí to je už běžné. Třeba v Thajsku jsou běžně neslyšící profi modelky. V České republice jsme k tomu bohužel ještě nedospěli.“ ■

TO JSME MY | Linda Hudson

Vedoucí Centra zprostředkování tlumočení neslyšícím

Kdo jsou ti, kteří pomáhají lidem se sluchovým handicapem a denně se podílejí na chodu Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR? V našem novém seriálu vám je detailně představíme. Dnes vám představíme Lindu Hudson, vedoucí Centra zprostředkování tlumočení neslyšícím (CZTN).

Lindo, jako vedoucí CZTN máš obsáhlou agendu. Co všechno obnáší tvá práce?

Moje práce ještě donedávna obsahovala veškerou organizační činnost týkající se chodu služby. V době, kdy jsem službu v roce 2017 přebírala, jsem měla na starosti např. tvorby směn operátorů, výkazy všech zaměstnanců, zpracování mezd, přípravu porad, agendu vzdělávání, kontrolu metodiky, správu webu CZTN, vedení a přípravu porad, výjezdy do terénu po ČR, ale i přípravu podkladů pro žádosti o dotace, komunikaci s úřady a samozřejmě vytváření zázemí pro kolegy. Protože se ale Centrum za poslední 2 roky rozrostlo téměř o dvojnásobek zaměstnanců, bylo nutné se o práci podělit. Takže záležitosti týkající se čistě klientů má na starosti sociální pracovnice, nové

postupy a metodiky řešíme s kolegyní, která se stala metodičkou služby apod. Všichni mezi sebou ale velmi úzce komunikujeme a spolupracujeme.

Dá se říci, jaké roční období je pro tebe – co se týče chodu Svazu – nejnáročnější?

Nejnáročnější bývá přelom prosince a ledna, kdy se dělají veškerá vyúčtování dotací končícího roku a příprava žádostí o nové dotace. A pak jaro, hlavně duben a květen. Léto bývá klidné, září pak opět náročné.

S kým ve Svazu spolupracuješ nejvíce a jak si dělíte agendu?

S každým pracuji na něčem jiném. Finanční stránku CZTN nejvíce řeším s prezidentkou Svazu Šárkou Prokopišovou. S operátory a sociálními pracovníky projednávám klientské záležitosti, s tlumočníky náplň práce a jejich pracovní podmínky.

Celý loňský rok byl ve znamení pandemie koronaviru. Co všechno covid-19 ve Svazu ovlivnil?

Začátek pandemie byl náročný pro všechny a neznalost situace přinášela spoustu překvapení nejen našim klientům, ale i nám samotným. Myslím, že se ukázalo, jak tým v době pandemie držel při sobě. Uvědomili jsme si, že nám chybí kontakt s kolegy. Jako pracovníci terénní služby jsme rozprchlí po celé republice, takže se moc nepotkáváme. Každá porada tak pro nás byla šancí vidět se naživo. To díky online setkáním odpadlo. Pozitivní na nich bylo, že jsme najednou měli 100% účast na poradách.

„Nejvíce hrdá jsem na svůj tým. Každý odvádí obrovský kus práce, která ho baví. Každý je jako dílek skládačky, která když se složí dohromady, vznikne z toho srdce CZTN.“

Já a kolegové operátoři jsme mohli pracovat z domova, ale tlumočníci byli od samého začátku velmi stateční a do terénu chodili nonstop. Služba se vůbec nezastavila. Bylo sice méně objednávek ze strany klientů, kteří měli obavy z nákazy, ale služba jako taková byla stále

Linda Hudson (uprostřed)

v provozu, i když shánění ochranných pomůcek byla zpočátku trochu korbajka. Jsem ráda, že jsme to vše zvládli společně s tlumočníky, kteří si zaslouží náš velký dík.

Jak se podle tebe změnil svět po covidu?

Nevím a ani nad tím popravdě moc nepřemýšlím. Co se týče CZTN – dostali jsme se více do online světa. Zjistili jsme, že to jde a funguje to, že to CZTN zvládá v pohodě. Ale utvrdili jsme se v tom, že pro nás stále zůstává prioritou tlumočení v terénu. Beru věci tak, jak přicházejí a nechci dopředu přemýšlet nad tím, jestli na podzim přijde další vlna nebo ne. I kdyby přišla, opět se budeme snažit udělat pro klienty maximum.

Jak dokázal Svaz zareagovat v březnu 2020 na pandemii?

Myslím, že velmi pružně. I přes nesnáze a nedostatek informací ze strany vlády jsme už koncem března měli všechny tlumočníky vybavené ochrannými prostředky (štíty, dezinfekce, rukavice apod.). Co se týče klientů – snažili jsme se o co nejrychlejší předávání informací, jakmile jsme je obdrželi. Často se čekalo do noci na tiskové konference vlády, aby se ještě v noci mohlo natočit video

ve znakovém jazyce (ZJ) se stručnými informacemi ohledně nařízení a opatření. Ráno už viselo na webu nebo na Facebooku. Dodnes bohužel na většině tiskových konferencí není přítomen tlumočník ZJ, takže se informace nedostávají k neslyšícím včas.

Mohla bys vyjmenovat tři věci, které se z tvého pohledu podařilo ve funkci začít či případně rovnou dotáhnout do konce?

Rozhodně se nám podařilo rozšířit tým. Máme ustálený tým operátorů, zdvojnásobili jsme počet tlumočnicků v pracovním poměru a omezili jsme externisty.

Dále se nám daří zlepšovat pracovní a finanční podmínky všech zaměstnanců.

Za zmínku určitě stojí i jednotlivé projekty – pohotovost k porodu, spolupráce s Deaf Friendly a natočení informačních videí, online tlumočení v době pandemie atd.

A na závěr... Prozrad', na co jsi jako vedoucí CZTN nejvíce hrdá.

Samozřejmě nejvíce hrdá jsem na svůj tým. Každý odvádí obrovský kus práce, která ho baví. Každý je jako dílek skládačky, která když se složí dohromady, vznikne z toho srdce CZTN. Je radost s nimi spolupracovat. ■

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

Kdo máte Facebook a jste fanoušky Svazu či projektu Jsem jedno ucho, určitě jste si všimli, že pro vás natáčíme krátká osvětová videa Věděli jste, že... Přinášíme vám malou ochutnávku.

Máte tipy, co by v dalších dílech nemělo chybět? Napište na cezova@snn-cr.cz.

Děkujeme!

Věděli jste, že...

- 1 ...britský znakový jazyk bude pravděpodobně uznán zákonem? Poslankyně Rosie Cooper, která je dcerou neslyšících rodičů, zahájila se zástupci Britské asociace neslyšících diskusi k návrhu zákona o britském znakovém jazyku. Cílem návrhu zákona bude uznat britský znakový jazyk jako oficiální jazyk Spojeného království.
- 2 ...snímek Eternals studia Marvel, který ztvárňuje příběh deseti superhrdinů a v němž se ukáže coby Makkarri neslyšící herečka Lauren Ridloff, je v kinech? Jednu z ústředních rolí ztvárňuje americká herečka Angelina Jolie, díky níž bylo v rámci natáčení k náhradě zvukových signálů používáno laserové pero. To neslyšící Lauren umožňovalo na podněty reagovat stejně pohotově jako reagovali její slyšící kolegové.
- 3 ...na Mistrovství světa neslyšících se stala Julie Švecová mistryní světa v judu?
- 4 ...čtyři dánští neslyšící muži jsou obviněni ze zneužití dotací na tlumočnické služby? Pracující Dánové mohou dle tamějšího zákona čerpat od státu dotace na tlumočení na pracovišti. Obvinění neslyšící jsou vlastníci firem, kteří o takové dotace požádali. Podle vyšetřování ale peníze neskončily v tlumočnických službách, ale v kapsách obviněných mužů. Celkem se mělo zpronevěřit v přepočtu asi 105 milionů korun českých. Případem se zabývá soud.
- 5 ...neslyšící Martin Kulda vydal Zoologický lexikon znakového jazyka? Má sloužit jako didaktická pomůcka především ve výuce neslyšících žáků.
- 6 ...komunita neslyšících a hluchoslepých velmi horlivě diskutuje o chystaném filmu o Helen Keller? Slavnou hluchoslepu ženu by totiž měla ztvárnit neslyšící herečka Millicent Simmonds. Osmnáctiletá herečka známá z hororu Tiché místo zveřejnila zprávu na svých sociálních sítích a uvedla, že půjde o její životní roli. Vzápětí se strhla bouřlivá diskuse o tom, zda by roli Keller neměla hrát hluchoslepá herečka. Kritici mluví o filmu jako o šanci pro hluchoslepe využít svou životní zkušenost. Film režiruje Wash Westmoreland a měl by mít premiéru v roce 2022.

- 7 ...tlumočnický českého znakového jazyka Miloslav Škarda vyhrál druhé místo v celorepublikové soutěži Senior roku 2021? Ve svých skoro 83 letech stále působí jako profesionální tlumočnický českého znakového jazyka. V tlumočnické činnosti ho nezbrzdila ani koronavirová pandemie, během které tlumočil také online. Vedle tlumočení se dlouhodobě věnuje sportu a rád také zpívá ve sboru.
- 8 ...si neslyšící přejí dobrou chuť k jídlu poklepáním pěstí do stolu?
- 9 ...jsou ve školách pro sluchově postižené lavice do půlkruhu? Je to proto, aby všichni dobře viděli nejen na vyučujícího, ale také sami na sebe navzájem.
- 10 ...i v době rouškové se můžete s lidmi se sluchovým handicapem dorozumět? Komunikaci usnadní mobilní aplikace Okamžitý přepis, psaní na papír nebo prstová abeceda. ■

OLGA IVANOVNA SKOROCHODOVÁ Ukrajinská hluchoslepá žena, básnířka, spisovatelka a pedagožka

Olga Ivanovna Skorochodová (1911–1981) dosáhla vysokoškolského vzdělání, působila na vysoké škole defektologie. Mezinárodního ohlasu dosáhla svou knihou „Jak vnímám a představuji si svět, který mne obklopuje“. Byla přeložena do několika cizích jazyků. V češtině vyšla pod názvem „Můj svět bez zvuků a světla“ (1950). Za tuto knihu obdržela titul kandidát věd.

Narodila se na Ukrajině jako dcera rolníka. Počátkem první světové války otec narukoval a už se nevrátil. Matka obdělávala svá pole a přivydělávala si u popa. V pěti letech Olga onemocněla a oslepla. Ztratila i sluch na jedno ucho. Na druhé slyšela jen nepatrně. Za hladu, který nastal v době občanské války, zemřela její matka na tuberkulózu. Malé děvčátko, téměř umírající hladem, si odvedla teta.

Skorochodová byla přijata do ústavu pro nevidomé. Brzy úplně ohluchla. Celé dny sedávala sama v ložnici, protože se nemohla s nikým dorozumět. Nebrali ji ani na vycházky. Se ztrátou sluchu u ní totiž došlo rovněž k poruše rovnováhy a bez cizí pomoci nemohla chodit. Dověděl se o ní Sokoljanskij, vedoucí školy pro hluchoslepe v Charkově, který ji přijal do svého ústavu. Zde nastal pro Olgu skutečný život. Sokol-

janskij ji naučil mluvit. Za dobu několika roků, kdy nemohla svou řeč kontrolovat sluchem, došlo k vážným poruchám. Velmi oceňovala práci prof. Sokoljanského, který ji naučil prstovou abecedu i Braillovo písmo. Mezi prvními knihami, které mohla sama číst, byla Povídka mého života od Heleny Kellerové (viz minulé historické okénko), která na ni měla rozhodující vliv. Vzbudila ve Skorochodové zájem o život a další perspektivy. Po skončení povinného vzdělávání byly výsledky tak dobré, že mohla absolvovat i učivo střední školy a chystala se k vysokoškolskému studiu v Moskvě. Její plány zkřížila válka s okupací Ukrajiny hitlerovskými vojsky. Po vyhnání německého vojska odešla již v roce 1944 do Moskvy. Na univerzitě studovala ruský jazyk a literaturu. Po ukončení studií se stala mladší vědeckou silou oddělení pro otázky výchovy hluchoslepých při defektologickém institutu v Moskvě. Působila jako asistentka. Měla vlastní pokoj, který si sama udržovala. Povolání ji nutilo, aby přednášela i většímu počtu posluchačů. O tom píše ve své knize, že to dělala nerada. Cítila se osamocená, postrádala přímý styk s auditoriem, což v tomto velkém množství posluchačů bylo obtížné. ■

SOCIÁLNÍ SLUŽBY BY MĚLY BÝT DOSTUPNÉ VŠEM. I NESLYŠÍCÍM

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR), největší organizace pomáhající lidem se sluchovým handicapem, připravila ve spolupráci s agenturou Deaf Friendly a s Centrem pro komunitní práci střední Čechy pohlednice a video určené pro „slyšící“ sociální služby, aby se nebály přijímat osoby se sluchovým postižením.

Výzva banky k uhrazení dluhů, obsílky od soudů, jednání s úřady... To všechno jsou situace, které neslyšící občany, jejichž mateřským jazykem je jazyk znakový, mohou zaskočit. Na internetu totiž neslyšící často nenajdou informace ve znakovém jazyce. Stejně jako osmasedmdesátiletá Jana.

„Jsem od narození neslyšící, teď už žiji sama a nezvládám se o sebe postarat. Cítím se opuštěná, rodinu nemám, ráda bych se proto dostala do domova, kde budu mít všechnu péči. Na internetu jsou však všechny informace pro slyšící, až to vypadá, že pro neslyšící žádné domovy pro seniory nejsou. Ráda bych věděla, co kdo poskytuje, ale do všech zařízení se musí zavolat. Nikde nevidím představení služeb

ve znakovém jazyce, abych se mohla dozvědět víc a zajistit si tlumočnicka, se kterým bych pak již jednoduše obstarala zbytek.“

Paní Janě, ale i dalším neslyšícím (i nedoslýchavým) nyní může pomoci kampaň, kterou připravil SNN ČR a jež zahrnuje právě pohlednice a video, které je určené sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách, aby se nebáli přijímat osoby se sluchovým postižením.

„Zaměřujeme se v rámci kampaně na „slyšící“ sociální služby – tedy ty, ve kterých nejsou primární cílovou skupinou osoby se sluchovým postižením, ale i tyto osoby je mohou v případě nepříznivé sociální situace využít – například domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, denní stacionáře, nízkoprahové kluby, pečovatelské služby, azylové domy či krizová centra. Tyto sociální služby občas osoby se sluchovým postižením jako klienty odmítají, pravděpodobně ze strachu z neporozumění a patrně také kvůli předsudkům,“ říká Helena Čápková, členka realizačního týmu za SNN v ČR.

Touto kampaní chce SNN ČR „slyšícím“ sociálním službám poskytnout základní informace, jak s osobami se sluchovým postižením komunikovat.

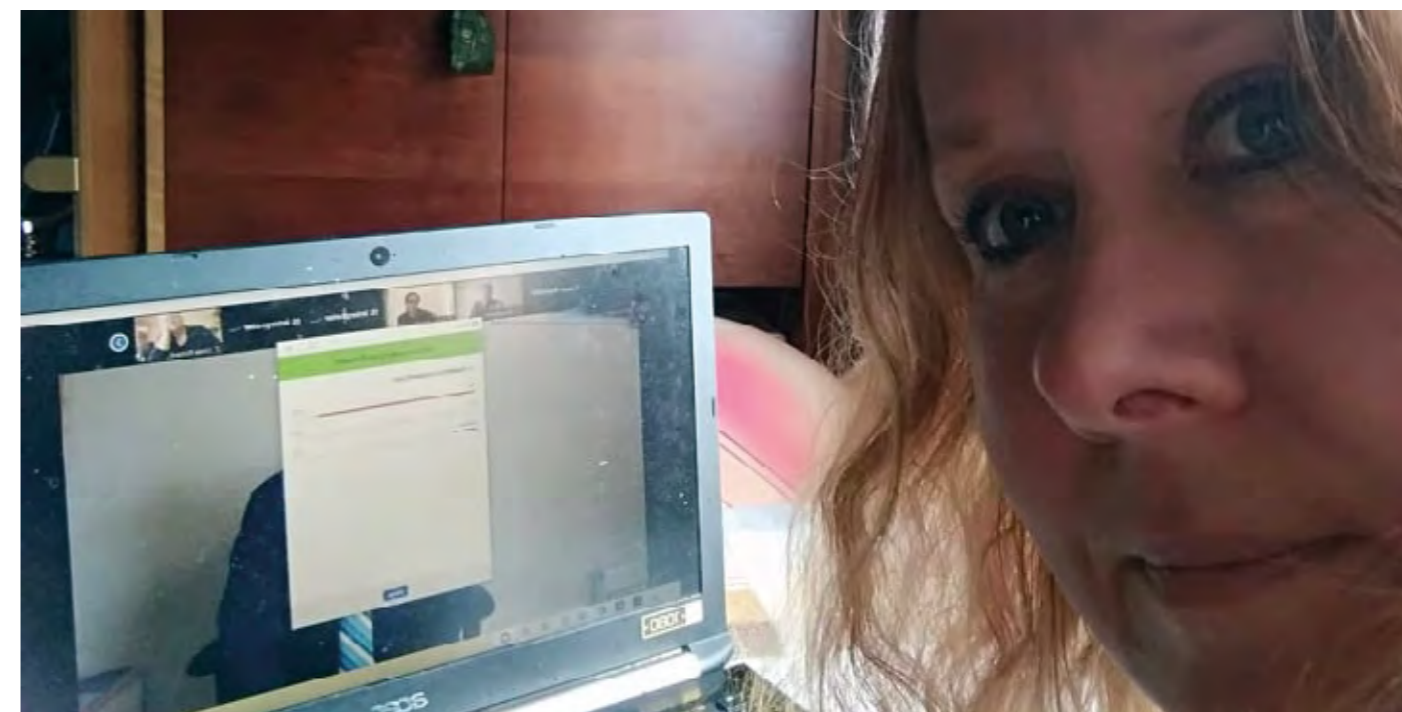
Zároveň má za cíl pomoci překonat případné obavy a předsudky. Neslyšícím (a nedoslýchavým či ohluchlým) tím pomoci k tomu, aby mohli využívat všechny druhy či formy sociálních služeb a řešit s nimi svou nepříznivou sociální situaci včas například za pomoci tlumočnicka nebo přepisu.

„Náš Svaz umí pomoci klientům v oblasti sluchového postižení, ale nemůže suplovat další služby. Tam můžeme klienta doprovodit, pomoci mu s komunikací a zajištěním služby, ale zásadní je, aby ho dotyčná sociální služba přijala. Jsme si vědomi, že je to pro mnohé sociální služby často velmi náročné, a proto jim s tím chceme pomoci,“ vysvětluje Šárka Prokopiusová, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Video spolu s dalšími informacemi najdete zde: <https://snn-cr.cz/Socialni-sluzby-neslysicim>, pohlednice pak na tomto odkazu: <https://www.snn-cr.cz/file/s23/pohlednice-SNNvCR.pdf>. ■

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE SVAZU NESLYŠÍCÍCH A NEDOSLYCHAVÝCH OSOB V ČR, Z.S.

SNN v ČR je členem čtyř mezinárodních organizací – Evropské federace nedoslýchavých osob (EFHOH), Mezinárodní federace nedoslýchavých osob (IFHOH), Evropské unie neslyšících (EUD) a Světové federace neslyšících (WFD). Ve všech organizacích jsou každoročně hrazeny nemalé členské příspěvky, které můžeme platit díky podpoře Úřadu vlády ČR. Všechny organizace organizují různé konference, akce a také pravidelné valné hromady. Poslední dva roky je konání těchto akcí výrazně ovlivněno pandemií covidu-19.

V EUD mělo být v roce 2021 volební shromáždění a volba nového výboru. Volby byly souhlasem členů při online hlasování posunuty na příští rok. Valná hromada se nakonec konala 2x a to online – v únoru 2021, kdy odstoupil viceprezident Gergely Tapolczay z Maďarska a bylo odsouhlaseno posunutí voleb, a v srpnu 2021, kdy byla na zbývající období zvolena viceprezidentkou dosavadní členka výboru Sofia Isari z Řecka. Volby

budou příští rok na jaře, snad po 3 letech prezenčně. Valných hromad se online zúčastnili prezidentka a viceprezident SNN v ČR.

Ve spolupráci s EUD se koncem října 2021 konal další ročník Deaf Woman Fora (první ročník se konal v roce 2018 ve španělské Valencii), tentokrát online. Dvoudenního setkání se zúčastnilo několik členek výkonného výboru SNN v ČR, které zastupují neslyšící ženy.

Stejně tak EFHOH a IFHOH zrušily plánované konference v Budapešti (původní termín v květnu 2020 byl přesunut na rok 2021 a nyní na rok 2022) a uspořádaly valné hromady online. Byla zvolena nová předsedkyně Lidia Best z Velké Británie, která převzala funkci od Marcela Bobeldijka, který ji vykonával dlouhá léta. Lidia je velmi zkušená a aktivní bojovnice za práva nedoslýchavých a je členkou mnohých evropských a světových organizací v této oblasti. Valné hromady se zúčastnila online prezidentka SNN v ČR.

Pod taktovkou WFD, která v roce 2021 slavila 70 let své činnosti, se měla konat konference v Thajsku zaměřená na vzdělávání neslyšících, která byla již přesunuta z roku 2020. Bohužel se opět přesunula, tentokrát na rok 2022. Aktivně jsme se zapojili např. do webináře k Mezinárodnímu dni žen, kdy prezidentka SNN v ČR aktivně prezentovala situaci neslyšících žen ve střední Evropě ve smyslu fungování organizací osob se sluchovým postižením.

Všechny organizace, jejichž jsme členem, pořádaly mnoho online akcí a webinářů, kterých jsme se účastnili. Např. EUD naplánovala na celý rok pravidelné webináře přístupné v Mezinárodním znakovém systému a s anglickým přepisem, např. na téma Očkovací strategie EU, Digitální transformace a další. Webináře jsou prostřednictvím sociálních sítí přístupny veřejnosti. Stejně tak online komunikaci využívají EFHOH a IFHOH a v opravdu velké míře také WFD. ■

JSME V MÉDIÍCH!

Zprávy v českém znakovém jazyce

Pátek 12. listopadu

O pořadu

PRŮBĚH: pátek 12. 11. na ČT2

KDO JSOU LIDÉ NESLYŠÍCÍ?

- Lidé mají různé typy slyšení a komunikaci v oblasti zrakového jazyce.
- Četky (zvukové znaky) se používají k komunikaci, a lidé se mohou dohodnout na znakovém jazyce, který je pro ně vhodný.
- Četky se používají nejen v běžném životě, ale i v odborných oborech.
- Vizuální znaky (zvukové znaky) se používají k komunikaci, a lidé se mohou dohodnout na znakovém jazyce, který je pro ně vhodný.
- Četky se používají nejen v běžném životě, ale i v odborných oborech.

JAK KOMUNIKOVAT S LIDMI NESLYŠÍCÍMI?

- Pro přímou komunikaci je potřeba přirozeně domluvit, jak se bude komunikovat.
- Je důležité si uvědomit, že lidé slyšící mají své vlastní problémy a potřeby.
- Je důležité si uvědomit, že lidé slyšící mají své vlastní problémy a potřeby.

SVAZ NESLYŠÍCÍCH A NEDOSLYŠAVÝCH OSOB V ČR, Z.S.
WWW.SNN.CZ

Ze světa neslyšících
Materiály pro sociální služby

helpnet.cz
Informační portál pro osoby se specifickými potřebami

HANDYCARS
UVEDEME VÁS DO POHYBU

CITROËN OPEL

Vyberte si téma >

Aktuálně | O portálu | Monitoring médií | Mapa serveru | Kalendář akcí

Domů / Aktuálně / Sociální služby by měly být dostupné všem. I neslyšícím

Sociální služby by měly být dostupné všem. I neslyšícím

11.11. 2021 - 10:41

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR), největší organizace pomáhající lidem se sluchovým handicapem, připravila ve spolupráci s agenturou Deaf Friendly a Centrem pro komunitní práci střední Čechy pohlednice a video určené pro slyšící sociální služby, aby se nebály přijímat osoby se sluchovým postižením.

Výzva banky k uhrazení dluhů, ohlasy od soudů, jednání s úřady – To všechno jsou situace, které neslyšící občany, jejichž mateřským jazykem je jazyk znakový, mohou zaskočit. Na internetu totiž neslyšící často nenajdou informace ve znakovém jazyce. Stejně jako osmasedmdesátiletá Jana.

„Jsem od narození neslyšící, teď už žiji sama a nevládám se o sebe postarat. Cítím se opuštěná, rodinu nemám, ráda bych se proto dostala do domova, kde budu mít všechnu péči. Na internetu jsou však všechny informace pro slyšící, až to vypadá, že pro neslyšící žádné domovy pro seniory nejsou. Ráda bych věděla, co kdo poskytuje, ale do všech zařízení se musí zavolat. Nikde nevidím představení služeb ve znakovém jazyce, abych se mohla dozvědět víc a zajistit si tlumočnicka, se kterým bych pak již jednoduše obstarala zbytek.“

Pani Janě, ale i dalším neslyšícím (i nedoslýchavým) nyní může pomoci kampaň, kterou připravil SNN ČR a zahrnuje právě pohlednice a video, které je určeno sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách, aby se nebáli přijímat osoby se sluchovým postižením.

„Zaměřujeme se v rámci kampaně na „slyšící“ sociální služby – tedy ty, ve kterých nejsou primární cílovou skupinou osoby se sluchovým postižením, ale i tyto osoby je mohou v případě nepříznivé sociální situace využít – například domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, denní stacionáře, nízkoprahové kluby, pečovatelské služby, azylové domy či krizová centra. Tyto sociální služby občas osoby se sluchovým postižením jako klienty odmítají, pravděpodobně ze strachu z nepochopení a patrně také kvůli předsudkům,“ říká Helena Čápková, členka realizačního týmu za SNN v ČR.

Touto kampaní chce SNN ČR slyšícím sociálním službám poskytnout základní informace, jak s osobami se sluchovým postižením komunikovat.

Zároveň má za cíl pomoci překonat případné obavy a předsudky. Neslyšícím (a nedoslýchavým či ohluchlým) tím pomoci k tomu, aby mohli využívat všechny druhy/formy sociálních služeb a řešit s nimi svou nepříznivou sociální situaci včas například za pomoci tlumočnicka či přepisu.

„Náš Svaz umí pomoci klientům v oblasti sluchového postižení, ale nemůže suplovat další služby. Tam můžeme klienta doprovázet, pomoci mu s komunikací a zajištěním služby, ale zásadní je, aby ho dotyčná sociální služba přijala. Jsme si vědomi, že je to pro mnohé sociální služby často velmi náročné, a proto jim s tím chceme pomoci,“ vysvětluje Šárka Prokopiusová, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Video spolu s dalšími informacemi najdete zde: <https://snn.cz/Socialni-sluzby-neslysicim>, pohlednice pak na tomto odkazu: <https://www.snn.cz/file/s23/pohlednice-SNNvCR.pdf>.
Veronika Cézová

Klíčová slova:
Aktuálně

Kalendář akcí

Listopad 2021

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Prostějovské radniční listy

Zpravodaj města Prostějova | Zdarma | Číslo 11 | Ročník 2021 | 28. října 2021

Podzimní barvy v Prostějově

INDUČNÍ STRAŽ VYSTAVEN V ZÁMEČKÉ GALERII
KONCENTRUM IBS II V NOVÝCH PROSTORÁCH
MĚSTO PROSTĚJOV OBRÁZIL LEGIONÁŘSKÝ HEDVÁŽ

Město bude opět pomáhat v sociální oblasti

Poradenské centrum nebo Dny umění nevidomých. To jsou oblasti dotačních žádostí, kterým radní na svém posledním jednání vyhověli.

Zadatelé tak využijí dotační tituly: Dotace na celoroční činnost organizace pro oblast sociální a Dotace na jednorázovou akci organizace pro oblast sociální v celkové výši 40 tisíc korun.

Konkrétně se jednalo o žádost Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, kteří žádali o dotační příspěvek na činnost centra v Prostějově.

„Z této dotace je možno zaplatit nájemné včetně služeb, telefon, internet, kancelářské a hygienické potřeby, kreativní materiál na sociálně aktivizační služby či odborné školení,“ popsala náměstkyně primátora Alena Rašková, která se o sociální agendu města stará.

Další peníze podpoří Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých České republiky a jejich akci Dny umění nevidomých, která proběhne za finanční spoluúčasti města Prostějova.

-kaa-

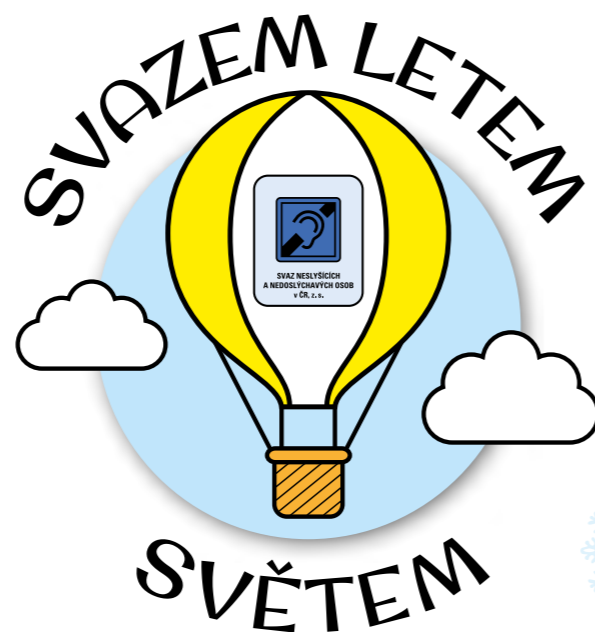

SVAZEM LETEM SVĚTEM

Přinášíme vám novou rubriku, kde vás budeme informovat o aktualitách a zajímavostech ze Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, největší organizace pomáhající lidem se sluchovým handicapem.

1| KONFERENCE „MÉDIA A JEJICH PŘÍSTUP K OSOBÁM SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM“

Naše prezidentka Sárka Prokopiusová se 13. listopadu zúčastnila konference Média a jejich přístup k osobám se sluchovým postižením, kterou uspořádala organizace ASNEP. Na konferenci Sárka vystoupila s příspěvkem Sluchově handicapovaní v médiích během pandemie koronaviru.

1|

2| GIVT

SNN ČR se znovu zapojil do akce GIVT, během které mohli lidé podpořit Svaz jen tím, že nakupovali. Stáhli si Pomocníka, díky kterému za každý nákup získal SNN ČR bonus 30 korun z objednávky.

2|

3| ODLOŽENÝ SJEZD

Ještě v půlce října jsme byli v Brně, kde jsme připravovali Sjezd, který se měl uskutečnit první listopadový víkend v A-Sport hotelu Brno. Vzhledem k rozšiřující se naze covid-19 a nemožnosti dodržovat předepsaná hygienická opatření (minimální rozestup 1,5 m), nám bylo ze strany hygieniků doporučeno odložit

konání sjezdu na jarní termín v následujícím roce. Delegačky pro zvolené delegáty zůstávají v platnosti. V platnosti je také zaplacený účastnický poplatek. Sjezd se uskuteční v březnu či dubnu 2022 na stejném místě. Nový termín oznámíme s dostatečným předstihem v závislosti na pandemické situaci během ledna či února 2022.

3|

4| TIPY NA NOVÉ OSOBNOSTI JSEM JEDNO UCHO
Po čtvrté knize, kterou jsme pokřtili v září 2021 v Karolinu Univerzity Karlovy v Praze, autorka Veronika Cézová opět nabírá další osobnosti do připravované páté knihy. Máte tip, kdo by se měl stát osobností Jsem jedno ucho? Napište nám na cezova@snn-cr.cz.

5| BESEDY V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI
Katedra zdravotně-sociálních studií na Ostravské univerzitě, Mendelova střední škola v Novém Jičíně, ale i promítání pro veřejnost v historickém centru Ostravy. Všude tam jsme byli pozváni, abychom pohovořili o sluchovém handicapu. Studentům i veřejnosti jsme také rozdali několik desítek knih Jsem jedno ucho.

4|

6| CESTOVÁNÍ BEZ BARIÉR VE SPOLUPRÁCI S CZECHTOURISM

SNN ČR spolupracuje na dotazníku Cestování bez bariér, které vzniklo ve spolupráci s CzechTourism. Výsledky mají pomoci usnadnit cestování lidem s různými druhy handicapu – tedy i sluchového.

7| DVĚ NOVÉ TLUMOČNICE PRO JSEM JEDNO UCHO

V týmu Jsem jedno ucho jsou dvě nové tlumočnice – Lucie Lešková a Iveta Melichar. Chcete se i vy stát součástí našeho rozrůstajícího se týmu, který znakuje příběhy Jsem jedno ucho i články v tomto časopise? Ozvěte se na spilkova@snn-cr.cz.

Lucie Lešková

Iveta Melichar

CzechTourism 6|

CESTOVÁNÍ BEZ BARIÉR
dotazník

8| NADÁLE ZNAKUJEME VLÁDNÍ OPATŘENÍ

I na podzim přinášíme lidem se sluchovým handicapem v souvislosti se zhoršující se situací kolem covidu-19 přehledné souhrny vládních opatření. A to jak v písemné podobě, tak v českém znakovém jazyce.

Nová opatření od 1. 11.

Zdravotní pojišťovny již nebudou hradit preventivní testy na koronavirus. Existovat budou ale výjimky, mít ji budou mít například děti do 18 let.

Hradit budou pojišťovny dále testy také těm, kteří mají příznaky koronaviru a k testu je indikuje lékař nebo je na něj pošle hygiena.

... Zobrazit víc

YOUTUBE.COM
Opatření od 1.11.2021

8|

9| **INSPO**

Prezidentka SNN ČR Šárka Prokopiusová a zástupkyně ředitele Svazu Radka Klinderová nás reprezentovaly na konferenci INSPO v neděli 17. října, kde měl Svaz svůj stánek.

9|

10| **KNIHY JSEM JEDNO UCHO 2021 DO KRAJŮ**

Brno, Ostrava, Plzeň, Praha. Nejen v těchto městech v našich pobočných spolcích již najdete naši čtvrtou knihu příběhů Jsem jedno ucho 2021. Na začátku příštího roku pak již knihy budou k zapůjčení i v knihovnách po celé republice. Na snímku je Světluška Dostalíková ze Základní organizace nedoslýchavých v Ostravě-Porubě, kam jsme knihy dovezli v říjnu. ■

10|

text ve ZJ

TEXT: Veronika Cézová
FOTO: archiv spolků, organizací a centra

BYLI JSME PŘI TOM!

Základní organizace neslyšících Most

Na začátku října oslavili neslyšící v Mostě Den seniorů. Akce se povedla na jedničku, užili si spoustu zábavy i euforie.

Spolek neslyšících Plzeň

Kdo by se nechtěl naučit při vybarvování pár znaků o zajímavých plzeňských místech? Znakomalovanky jsou k dostání ve Spolku neslyšících Plzeň.

Pražský spolek neslyšících

Že jsou naši neslyšící senioři šikovní, to nám musíte dát zapravdu! Vánoční dekorace jsme tvořili 11. listopadu.

Spolek neslyšících Břeclav

Oblíbenou aktivitou našich neslyšících je trénování paměti. A že jim to jde!

Krajská organizace SNN v ČR Beroun

Schönbrunn nebo nejnámější nákupní ulice Marianhilfer Strasse. Do Vídně jsme se vydali 2. října. Vyšlo nám krásné počasí a výlet jsme si užili na maximum!

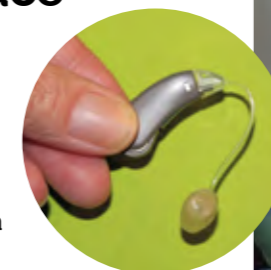
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje o.p.s.

Máme nové hry, a tak je o zábavu postaráno. V listopadu jsme posilovali paměť pomocí her a zároveň jsme tím trénovali slovní zásobu.

Základní organizace nedoslýchavých Ostrava-Poruba

Na podzimní členské schůzi seniorů jsme měli přednášku na téma opravy sluchadel od paní inženýrky Ivany Štursově. Členům jsme též rozdali knihy Jsem jedno ucho 2021 a časopisy Jsem jedno ucho.

STŘEDNÍ ŠKOLA, ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA PRO SLUCHOVĚ POSTIŽENÉ OLOMOUC

Malá černá tabulka a na ní vyobrazený voják s textem „Zástupce velitele“. První věc, která mě zaujme ve škole pro sluchově postižené v Olomouci...

Se zástupcem ředitelky – s příznačným jménem – Václavem Vojákem míříme do jeho pracovny. Ihned mě upoutá obrovská krabice na zemi u jeho pracovního stolu. Je plná respirátorů. Než se stačíme pobavit o tom, jak to ve škole funguje během současné pandemie, musí na chvíli odběhnout.

„Omlouvám se, urgentně musím něco vyřídit, zatím se vás ujme moje kolegyně Monika Skřivánková,“ říká a představuje mi sympatickou brunetku, vyučující prvního stupně.

Usazují se na křeslo, ona naproti mně na pohovku. A hovor začínáme – jak jinak – na téma současných restrikcí.

Úskalí online výuky: odrovnaná záda

„Snad už se školy nebudou uzavírat. Online výuka byla náročná. Nejen pro naše žáky, ale i pro nás učitele. Děti kolikrát přes počítač nerozuměly, měly různou kvalitu připojení, každou chvíli spojení vypadávalo... Nakonec jsem musela přistoupit k výuce jeden na jednoho, s každým dítětem jsem se tak učila jednu hodinu... Úplně jsem si odrovnala záda,“ svěřila se Monika Skřivánková.

Jak sama říká, jinak to nešlo.

„U mě ve třídě jsou dvě dívky s těžkou sluchovou vadou, které mají ztrátu sluchu kompenzovanou běžnými sluchadly, pak tam jsou dvě dívky s téměř stoprocentní ztrátou, které mají kochleární implantáty, jen jedna dívka má lehkou sluchovou vadu a pak mám jednoho

chlapce – to je symbolické – zrovna dnes, když spolu děláme rozhovor – je v Praze na kochleární implantaci... A ti všichni opravdu potřebovali, vzhledem ke svému handicapu, individuální péči,“ popisuje čtyřiapadesátiletá kantorka, která se smíchem dodává, že už je ve škole jako inventář.

Jednatřicet let. Tak dlouho už je součástí školy. Nejdříve byla vychovatelkou, následně se starala o děti v mateřské škole a po čase se z ní stala vyučující na základní škole. Učí již řadu let.

Neslyšet znamená pro každého něco jiného

Když se spolu bavíme, dostáváme se i k tomu, jak „neslyšet“ znamená pro každého něco jiného. „Toto mě překvapuje celý život,“ souhlasí Monika.

„Zažila jsem spoustu dětí, které by podle audiogramu v podstatě měly slyšet relativně dobře, ale nebylo tomu tak, a naopak děti, které měly téměř stoprocentní ztrátu sluchu, a přesto dokázaly komunikovat naprosto skvěle.“

Monika vypráví, že mají ve škole děti, které tu jsou od první třídy (a mnohé do první třídy nastoupí rovnou ze zdejší mateřské školy), ale zároveň se – i v dnešní době – stává, že se dítě se sluchovou vadou hodně dlouho trápí na běžné škole. A teprve pak rodiče vyhledají školu pro sluchově postižené.

„Osobně to považuji za zločin na dětech... Měli jsme tu třeba jednoho prima hochu z vesnice. K nám nastoupil až v šesté třídě. V běžné škole soustavně

neprospíval, díky odborné péči v naší škole začal chlapec více komunikovat a zapojoval se i do soutěží, které nejednou vyhrál.“

Jazyk a jazyková komunikace pojme všechno

V olomoucké škole se učí jako na běžných školách jak český jazyk, tak i cizí jazyky. „Na prvním stupni máme předmět, který se jmenuje Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět obsahuje jak český jazyk, tak jazyk znakový, anglický... Je pro nás však strašně těžké, že naše škola, která vyučuje žáky se sluchovým postižením, není osvobozena od druhého jazyka.“

V páté třídě se tak kromě českého a znakového jazyka žáci učí i anglický jazyk, od osmé třídy jim pak přibude ještě němčina.

Řada rodičů žádá o uvolnění z výuky druhého cizího jazyka. To vede k dělení tříd, a tedy ke komplikacím jak organizačním, tak vzdělávacím.

Podle odhadů Moniky se 90 procent sluchově postižených žáků ve škole sice s cizím jazykem seznámí – hlavně pasivně se základy – ale pravděpodobně ho nebudou aktivně používat.

Učebnice pro sluchově postižené se netisknou!

Když přichází řeč na učebnice, Monika vypráví o tom, že učebnice pro sluchově postižené žáky vydavatelé netisknou. „V tak malém nákladu se jim to nevyplácí... Před třemi roky nám přitom došly zásoby. I tenkrát

to bylo drahé, například slabikář stál přes sto korun, byly dva díly. I tak byla škola ochotná je za tuto vysokou cenu zakoupit.“

Škole tak zbývá jediné. Spoléhat na vlastní síly. Vyučující tráví spoustu času tím, že si do výuky pracovní materiály sami vyrábějí.

Toho jsem učil!

Do pracovny vchází zástupce ředitelky Václav Voják

„Tak co jste stihly všechno probrat?“ zajímá se.

„Už jsme toho prodiskutovaly hodně,“ odpovídá mu kolegyně Monika.

Podávám mu knihy Jsem jedno ucho. „Překvapilo mě, kolik jsem v Praze dělala rozhovorů s lidmi, kteří původem pochází z Moravy.“

Zástupce se dívá na zadní obálky knížek. A poznává hned několik absolventů.

„No jo, třeba tady... Milan Fritz,“ říká spokojeně zástupce.

„Jé, Milan! Tak toho jsem měla už ve školce,“ směje se Monika, která tam tou dobou pracovala jako vychovatelka.

Pana Buzrlu znám. Tedy jeho tatínka...

Z vyprávění Václava se dozvídám i to, že zná pana Buzrlu. „Ale ne tohoto

mladého muže, ale jeho tatínka, Petra Buzrlu.“

„Fakt jeho tatínka? To není možné!“ dívám se.

„Opravdu! Tehdy jsem po studiích nastoupil jako vychovatel do školy pro žáky se zbytky sluchu na Svatý Kopeček u Olomouce a Petr byl žákem na druhém stupni základní školy.“

Paleta ticha

Valašské Meziříčí, Plzeň, Praha, Hradec Králové, Brno... Nejen z těchto měst každoročně jezdí do Olomouce žáci se sluchovým postižením, kteří se účastní prestižní výtvarné soutěže Paleta ticha, u jejíhož zrodu stál uznávaný výtvarník Mirek Šnajdr, rovněž vyučující na zdejší škole.

„Je to v rámci naší komunity asi jediná kulturní setkávací akce. Žáci tu spí dvě noci. A kromě výtvarných činností si zde užijí bohatý doprovodný program společně s kamarády z českých a slovenských škol. Je to úžasná akce pro děti i pro dospělé,“ popisuje zástupce.

Covid-19 škole překazil letošní ročník. S tím dalším už ale počítají. „Snad. Moc bychom si přáli, abychom v dubnu mohli pokračovat v tradici.“

Ale nejsou to jen slabikáře, které už nejsou k dostání

Do kabinetu vchází i ředitelka školy Martina Michalíková. I s ní se dostáváme na téma nedostatku učebnic vhodných pro sluchově handicapované děti.

„Ale nejsou to jen slabikáře, které už nejsou k dostání. Nedostatek učebnic a pracovních sešitů se týká všech vyučovacích předmětů. Problémem je však nízký náklad tisku, který se nikomu z nakladatelů nevyplatí. Nezůstává nám tedy nic jiného, než si učebnice a pracovní materiály do výuky připravovat sami. Děláme to vlastně asi už zcela samozřejmě a hodně dobře. Každému dítěti a žákovi na míru. Zájem státu v této oblasti by všechny, kteří vzdělávají sluchově postižené, potěšil.“

Vyučující Monika Skřivánková

Učit neslyšící češtinu jako cizince? To není cesta...

Ředitelka vzpomíná na to, jak se před časem tehdy ještě Národní pedagogický ústav snažil výuku českého jazyka pro neslyšící pojmut způsobem, jako když se češtinu učí cizinci. „Z mého pohledu to ale není jednoznačně správný přístup. Slyšící cizinec bude mít vždy daleko lepší startovní pozici minimálně díky větší slovní zásobě, než má neslyšící dítě. Ono jí má opravdu velmi omezenou. Neslyšící děti ze slyšících rodin mají často slovní zásobu takřka nulovou. Učit český jazyk jako cizí jazyk tedy, podle mého, není východisko. Na druhou stranu – jsem ráda, že v tomto směru byla vyvinuta iniciativa.“

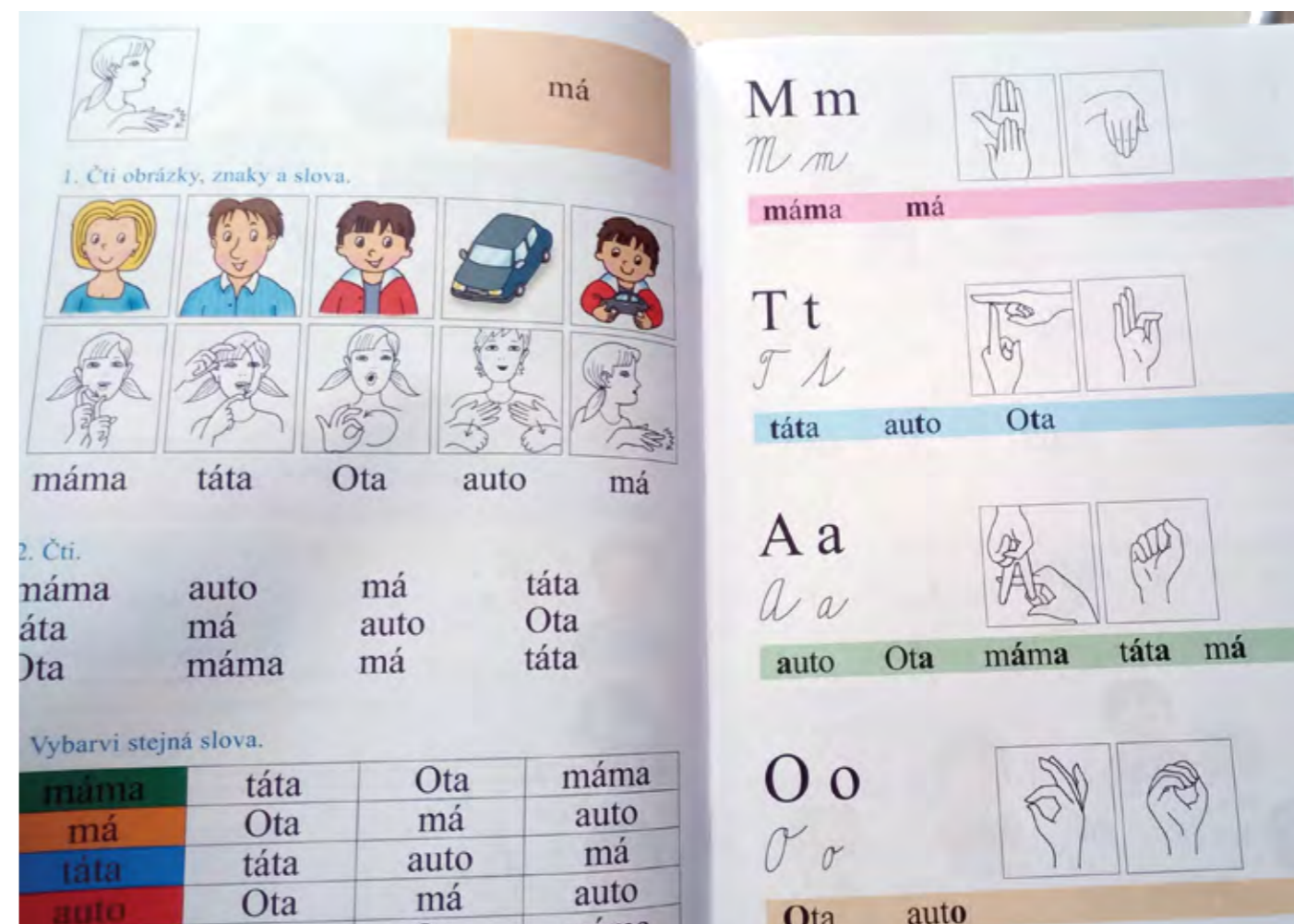
Když ředitelka mluví o žácích, jen září. „Snažíme se dělat spoustu věcí nad

rámec, nadstandardně. Nebála bych se použít ani sousloví ‚se srdcem na dlaní‘. Věřím, že pak i děti poznají, že nás to jejich vzdělávání opravdu baví. Osazenstvo sboru máme stále, ale samozřejmě postupně dochází ke generační výměně. Jsem tedy ráda, že ve škole dosud působí několik zkušených kolegů, kteří jsou schopni tradiční surdopedické metody (i v dnešní době mimořádně účinné) předat mladým a začínajícím pedagogům.“

A co považuje za největší životní výhru? „Sluchové postižení je pro vzdělávání a život ve většinové společnosti považováno za jedno z nejtěžších. Když dokážeme naše děti, jak rádi říkáme dětem a žákům v naší škole, připravit tak, aby se dokázaly samostatně a sebevědomě pohybovat v běžném životě, pak jsme svůj úkol splnili...“

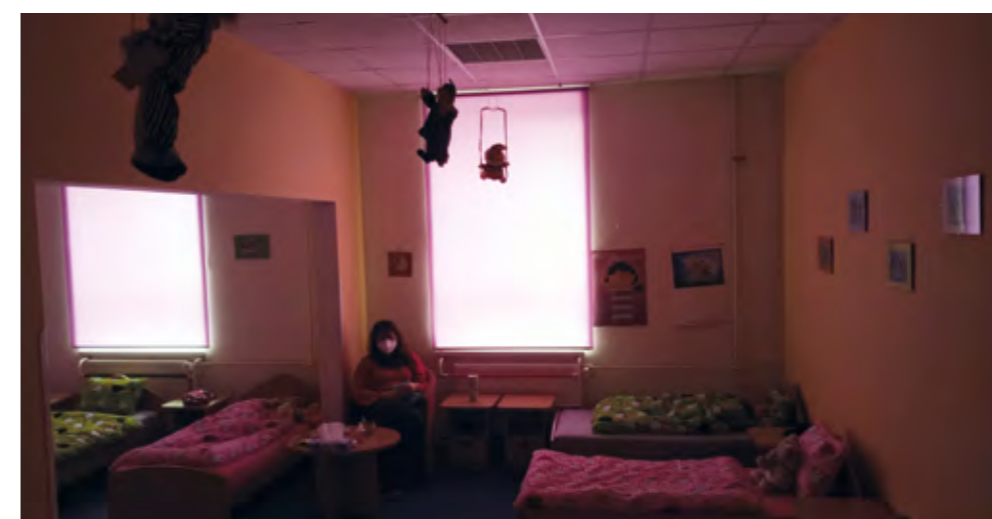
Ředitelka školy Martina Michalíková, zástupce ředitelky Václav Voják a pedagožka Monika Skřivánková v ruce drží knihy *Jsem jedno ucho. Stále!*, *Jsem jedno ucho 2020* a *Jsem jedno ucho 2021*.

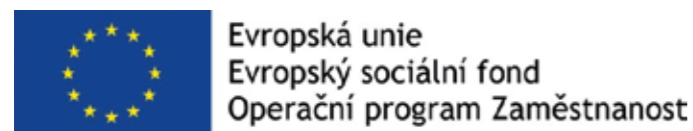

EVROPSKÝ PROJEKT – SHRNUÍ ZKVALITŇUJEME SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO NESLYŠÍCÍ V PRAZE

CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015356

Rádi bychom vám představili, co se za období od září do poloviny listopadu 2021 (uzávěrka tohoto čísla časopisu) podařilo uskutečnit v rámci projektu Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící v Praze (CZ.03.2.63/0.0/0.0/19_099/0015356).

Projekt Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící v Praze (dále jen „projekt“) je realizován Svazem neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s. (dále jen „SNN v ČR“) a spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. Zapojeny jsou dvě organizace – CZTN a CNN, o.p.s. a aktivit projektu se mohou účastnit pouze jejich zaměstnanci.

Většina aktivit v tomto období probíhala prezenčně díky příhodnější epidemiologické situaci v ČR.

Za celou dobu realizace projektu proběhlo již 9 (z celkového počtu 20) konzultací nad standardy kvality v sociálních službách. Konzultace má každá sociální služba (ze CNN, o.p.s. nebo CZTN) zvlášť a účastní se jí zaměstnanci této sociální služby a externí odborník. Do projektu jsou zapojeni tři odborníci s dlouholetou praxí v oblasti sociálních služeb, kteří se podíleli již na předchozím projektu SNN v ČR, z.s.

V polovině září proběhl třetí akreditovaný kurz pro účastníky projektu. Jmenoval se „Time management v sociálních službách – čas jako hodnota“ a vedl ho PhDr. Josef Hrdinka, Ph.D. přes Naděje vzdělávání.

text ve ZJ

text ve ZJ

UZAVÍRÁNÍ SMLUV V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Možná se ptáte, proč uzavírat smlouvu v sociálních službách. Uzavírání smlouvy při nástupu do zaměstnání nebo při nákupu nemovitosti považujeme za samozřejmost, ale proč ji uzavírat v sociálních službách?

Důvodů je hned několik. Ale vraťme se do historie, možná tak zjistíme, proč nám to připadá tolik zvláštní. V minulosti (až do doby než začal platit zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, tj. do konce roku 2006) nebylo při nástupu do sociální služby běžné podepisovat podrobné smlouvy ani to, že by si klient sám řekl, jak chce, aby o něho bylo v sociálních službách pečováno, resp. jaké služby nebo pomoc mu budou poskytovány.

A jak je to dnes?

Při nástupu do sociální služby, ať již pobytové, terénní či ambulantní, je smlouva uzavírána. Záleží na tom, v jaké formě. Smlouva může být písemná nebo ústní. Záleží na druhu sociální služby a podle toho se volí typ smlouvy. Jsou tři možnosti. Některé služby mají ze zákona povinnost uzavírat smlouvu **vždy písemně**. To se týká např. domovů pro seniory. Další možností je **ústní smlouva**, kterou uzavírají klienti

např. krizových linek, již proto, že je tato služba poskytována na dálku. Třetí možností je „možnost volby“, tedy tak, že jedna nebo druhá strana má právo si **zvolit, jakou smlouvu chce**, zda písemnou či ústní. Tuto variantu zákon nabízí např. tlumočnickým službám.

Proč je pro vás důležité, abyste měli smlouvu?

Při využívání sociální služby mohou nastat nejrůznější situace. Ať již se jedná o to, že klient – neslyšící či nedoslýchavý – nepřijde na domluvenou schůzku nebo pracovník nemůže naplnit to, co od něho klient očekává.

Smlouva by měla obsahovat **označení smluvních stran**, tedy na jedné straně poskytovatel sociální služby, např. Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s. a jeho kontaktní údaje a na druhé straně klient – jeho jméno a kontaktní údaje. Dále by ve smlouvě měly být uvedeny informace, **o jakou službu se jedná**, např. tlumočnická služba, sociální rehabilitace, odborné sociální poradenství apod. a konkrétní datum, **od kdy bude služba poskytována**. Výše úhrady je v „našich“ službách vždy bezplatná, ale např. u pobytových služeb musí smlouva obsahovat velmi konkrétní rozpis toho,

za co, k jakému datu a v jaké výši bude klient platit. Podstatnou informací jsou také **výpovědní podmínky a doby**, a to jak ze strany klienta, tak ze strany poskytovatele sociální služby a samozřejmě také **výpovědní důvody**. Klient může smlouvu vždy vypovědět bez udání důvodu, poskytovatele však zákon ve výpovědních důvodech velmi omezuje. Zde je patrná ochrana klientů, aby si poskytovatel nemohl výpovědní důvody libovolně vymýšlet a některé klienty tak znevýhodňovat. Smlouva by měla zahrnovat i **dobu platnosti**. Některé smlouvy jsou uzavírány na pár měsíců, některé na rok, některé na dobu neurčitou. Vždy záleží na dohodě nebo nabídce dané sociální služby.

A důležité jsou další skutečnosti, jako je např. to, zda služba je poskytována **ambulantně**, tj. jen v kanceláři sociální služby, kam musíte dojít, nebo i v **terénu**, tedy to, že např. tlumočník nebo sociální pracovník přijde za vámi. Nebo se jedná o **pobytovou** sociální službu, kde bude klient kratší dobu (např. v týdenním stacionáři) či delší dobu (např. v domově se zvláštním režimem) pobývat.

Velmi zásadní součástí smlouvy jsou pak **ujednání o vnitřních pravidlech**. Těm byste měli věnovat zvýšenou pozornost. Zde by měla být vypsána pravidla pro to, co klienti mohou, tedy např. podat stížnost a co naopak nesmějí, tedy např. být agresivní k pracovníkům nebo vstupovat do služby pod vlivem návykové látky. Pravidla si určuje každá sociální služba sama, je však při jejich tvorbě vázána pravidly danými zákonem.

Pravidla by měla být smysluplná, logická a měla by se týkat reálných situací, tedy např. toho, že když se klient opakovaně nedostaví na předem domluvené tlumočení či schůzku se sociálním pracovníkem (a blokuje tím termín pro jiného klienta), že mu může být smlouva vypovězena nebo omezena např. na 6 měsíců.

Smlouva by měla jasně prezentovat i to, **co služba může nabídnout a to, co už nabídnout nemůže** (zde je pak povinností každé sociální služby doporučit jiného odborníka nebo jinou sociální službu). Např. ve smlouvě u odborného sociálního poradenství by mohlo být uvedeno, že vám pomohou s výběrem vhodné kompenzační pomůcky nebo vyřízením příspěvku na nákup této pomůcky, ale už vám nemusí být schopni pomoci např. s oddlužením.

Všechno tohle musí obsahovat smlouva jak ústní, tak i písemná. Podobu písemné smlouvy si asi představit dovedete, ale co to znamená mít ústní smlouvu?

Ústní smlouva má stejné náležitosti jako písemná, jen není na papíře. Nemáte tedy sice nic v ruce, ale o tom, že smlouva byla uzavřena, musí vzniknout (písemný) záznam. Nejlépe v kartě klienta, kterou u sebe poskytovatelé vedou.

Jak poznáte, že s vámi byla uzavřena ústní smlouva?

Když přijдете do sociální služby poprvé, mělo by proběhnout vyjasnění toho, co vám mohou (a nemohou) v sociální službě nabídnout a projednání všech náležitostí smlouvy (informace o organizaci, druhu sociální služby, pravidlech využívání, výpovědních důvodech, platbách atd.) a vy je musíte odsouhlasit. Máte samozřejmě právo s podmínkami a smlouvou

nesouhlasit, v takovém případě vám nebude žádná sociální služba poskytnuta a můžete odejít. Bez smlouvy (ústní či písemné) totiž není možné sociální službu poskytovat. Pokud se však na obsahu smlouvy a podmínkách dohodnete, tak vám daný pracovník u nich založí kartu a sociální služba může být poskytována. Taková karta by měla obsahovat nejen osobní údaje klienta (adresa, telefon či jiný kontakt), ale pracovník do ní zapisuje také informace o tom, jaké služby si klient (na základě smlouvy) vyžádal a jaké mu byly poskytnuty. Z každé vaší společné schůzky, z každého jednání či tlumočení by měl vzniknout zápis, byť krátký. Do takové karty můžete kdykoliv nahlédnout, jen o svém zájmu dejte poskytovateli předem vědět, ať si na vás najde čas.

Po přečtení tohoto článku už máte stručnou představu o tom, jak je to se smlouvami v sociálních službách. Proto, až příště půjdete do nové sociální služby, věnujte smlouvě pozornost – než ji odsouhlasíte, případně podepíšete, pečlivě si ji přečtěte. Pokud v ní nebudete něčemu rozumět, nebojte se zeptat pracovníků, nebo poprosit tlumočnicka o překlad. To platí obecně pro jakékoliv smlouvy – vždycky si je pečlivě přečtěte nebo poproste o pomoc tlumočnicka, předejdete tak případným komplikacím při nedodržení podmínek ve smlouvě napsaných.

V příštím čísle se můžete těšit na další podobný článek, který bude na téma stížností v sociálních službách. Ty jsou totiž často vnímány jako něco negativního, ale stížnost může být pro sociální služby naopak příležitostí, jak na sobě pracovat a zlepšovat se. ■

Foto: Jiří Čejka

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s. | Karlínské náměstí 12, 186 03 Praha 8
IČ: 00676535

Redakční rada: Veronika Cézová | šéfredaktorka,
Šárka Prokopiusová, Pavlína Spilková

Grafika: Tereza Kawuloková
Jazyková korektura: Tereza Kawuloková
Překlad do ČZJ: Monika Goldefusová, Pavlína Spilková, Iveta Melichar, Lucie Lešková
Technická podpora: Marek Spilka

Titulní foto: Karel Sviták

ISSN 2694-9156 (Print)
ISSN 2571-2233 (Online)

Čtrnácté číslo vyšlo **14. prosince 2021**.

ÚSPĚCH KATEŘINA KORGEROVÁ

Foto: Kateřina Korgerová

Dvacetiletá Kateřina Korgerová, která je 35. osobností Jsem jedno ucho a již druhým rokem navštěvuje Fakultu tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci, obdržela Cenu děkana za sportovní úspěchy.

Mezi Katčiny největší úspěchy patří zejména stříbro na trati 100 metrů překážek, 2 bronzy ze štafet na Mistrovství Evropy neslyšících juniorů a účast na šampionátech dospělých – Mistrovství Evropy neslyšících a Mistrovství světa neslyšících.

Milá Kačko, gratulujeme ti k tomuto prestižnímu ocenění a přejeme ti i do dalších let spoustu (nejen) sportovních úspěchů!